ית.) פריך דלעיל במתניתין דתמיד מוכח דהיא היתה

ימין נמצאת לשכת לחם הפנים

בלפונית מזרחית ומשני לה וקשיא

לן ליפרוך נמי דלעיל קאמר דשאר

שתי לשכותיה הוי לשכת החותמות

ולשכת בית המוקד והכא קאמר

שבחחת גמו בית חשמונחי כו' ובחחת

יורדין לבית הטבילה י"ל טובא

איכא לשכות ומיני כלים שמשמשין

שנים ושלשה דברים: הא איבא

פלגא דאמתא. הא דלא משני

שההיכל היה לו אסקופה למטה

בפתחו שהיתה גבוה חלי אמה דקים

ליה שלא היה כך ואת"ל שהיה לו

היה לשאר השערים כמו כן וא"כ

אכתי איכא פלגא דאמתא דמתחזי

פתחא בגוויה: הא מני ר' יהודה

דאמר מובח ממוצע וכו'. ואיכסי

ליה פיתחא בגובהו של המובח

העומד בפניו ומפסיקו והכא נמי

הוה מני למימר ר"ש היא דאמר

בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נג.)

בקרן מזרחית לפונית דקא חשיב מלשכת טלאים שהיתה בקרן

עא א ב מיי׳ פ״ה מהל׳

עב ג מיי׳ שם פ״ו הלכה

והלכה ה:

טד הו שם הלכה ג:

עה ז שם פ״ו הלי ה: עו ח שם הלכה ב:

עו ט שם פ״ה הל׳ יב: עח י שם פ״ו הלכה ד:

 ל) [ע"ז נכ:], כ) [בס"ח:
מלכי יון], ג) מדות פ"ב
מ"ה, ד) ג"ז שם מ"ד, ה) מדום פ"ב מ"ג להמו פ"ב מ"ג], ז) [ג"ו שם מ"ג]. ה) מדות פ"ב מ"ה. מ) שם פ"ג מ"ו, י) [גיר" סדר המשנה ושילחה אמה ועיין בכ"מ פ"ו מהל' בית הבחירה הלכה ו], **ל**) [שם פ"ב משנה ו], () זבחים נח:, מ) בס"א: מלכי יון, נ) [דף ל:], ס) עי' ח"י ד"ה אי,

גליון הש"ם נמ' הא מני ר"י היא. עי׳ לקמן ל ע"ב תוס' ד"ה ·6"

הגהות הב"ח

(א) גמ' לשכת העלים כל"ל ותי׳ דיר נמחק: (3) שם בהר המשחה ומתכוון ורואה: (ג) רש"י ד"ה ששיקלום קתני מיהת בלשכת: (ד) ד"ה מאן וכוי דמסכת מדות ראב"י היא דסתמיה כל"ל ותי" היא נמחק והד"א: (ה) ד"ה לפנים ממנו סורג. סורג היה: (ו) ד"ה ובו ג' מעלות של חני חצי אמה:

תום' ישנים חוץ מכותל מורחי. לא בעי למימר שאומו לא היה אבל ארבעים אמה היה נבוה. שהרי לנוזרת נשים גבה אותה קרקע ששה אמות, ואותו כותל היה גבוה ארבעים אמה שכולם היו כך וגובה הפתח כ' אמה נמלא האיסקופה, מן שמ שקיפא, משים שהמשקוף של עורת נשים לא היה גבוה [אלא] שש אמות יותר ממשקוף כותל שטר מזרחי שנובהו היה כ׳ שער מותר שגובה היה כ אמה כמו כן, נמלא לריך היה שלא יהא הכוחל מזרחי גבוה מעל שער של עזרת נשים וי אמות, שאם כן איך יוכל לראות פתחו של היכל מעל כותל מזרחי דרך שער עזרת נשים, נמצא ש[לא] היה כותל מזרחי זה של תחלת הר הבית גבוה כ"ו ותגן בין אולם כו'. ה אמה גרסינן . בדאולם בספרים זקינים וכן מוכח נמי התם דתנן כל מעלות שהיו שם שילחן חלי אמה חוך משל אולם. אי אמרת בשלמא רבי אליעזר כן יעקב היא היינו דאיכסי ליה בירוחא. לנה שפיי בקונטרס דלרבי אליעזר גובה קרקע עזרת כהנים (כ') [כ"א] אמה ומחלה לא דה. דבמסכת מדות מוכיח

ששיקצום מלכי עובדי כוכבים ש. שהקטירו עליה לעבודת כוכבים דרומית היא היתה דשכת דחם הפנים. לקמן (דף במקדש. קתני (ג) בלשכת הטלאים שהוא במערבית דרומית: מאן סנא מדות. הא מתניתין דמסכת מדות (ד) היא: ר"א בן יעקב היא. דסתמיה דמתניתין דמדות קיימי כוותיה: היהה אורך. מן מערבית לפונית עד לשכת לחם הפנים ד' לשכות וכי מקפת דרך

המזרח למערב על רוחב מן הלפון לדרום: ומשלחיו מחת כדוד. דכתיב (במדבר ו) ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים: לשכת המצורעין. מפרש בפירקין דלקמן יי ששם המלורעין טובלין בשמיני לטהרתן כשבאין להכנים ידיהן לבהונות אע"פ שטבל מבערב: אמר ר"א בן יעקב שלחתי כו'. מכלל דרישה ר"ה בן יעקב קאמר לה: ה"ג מסתברא. דסתמא דמדות ר"ח קחמר לה: דסנן כל הכתלים וכו'. ולא מלית מוקמת לה אלא כר"א בן יעקב: כל הכתלים שהיו שם. דכל בניני הר הדיח היו גבוהין הרבה מאד עד שהיו כל פתחים שבהן גבוהין כ' אמה לבד ממה שעל הפתחים הרבה מאד: חוץ מכותל מוכחי. הוא התחתון לרגלי הר הבית שבו נכנסין לחיל שלפני עזרת נשים ומן החיל נכנסין לעזרת נשים ומעזרת נשים לעזרה הגדולה: שכהן השורף את הפרה עומד בהר המשחה. הוא הר הזיתים אשר על פני ירושלים מקדם ופני הכהן למערב: ומחלוין ורואה. מעל גובה ראש הכותל דרך השערים שלפנים הימנו פתחו של היכל כשהוא מזה בדם כדכתיב (במדבר יט) והזה אל נוכח פני אהל מועד וגו' ואם היתה הכותל גבוה אע"פ שהשערים מכוונים זה כנגד זה שער הר הבית כנגד שער עזרת נשים ושער עזרת נשים כנגד שער העזרה הגדולה ושער העזרה כנגד פתח ההיכל לא היה יכול לראות את פתח ההיכל דרך פתחים לפי שההר הולך ומגביה ועולה עד שקרקע פתח ההיכל גבוה כ' אמות יותר מקרקעי רגלי הר הבית ונמצאת איסקופת ההיכל גבוהה ממשקוף פתח הר הבית ולא יוכל לראות חלל פתח היכל דרך

דרומית מזרחית היא לשכה שהיו עושיז בה לחם הפנים יומורחית צפונית בה גנזו בית חשמונאי אבני מזבח ששקצום מלכי עובדי כוכבים צפונית מערבית בה יורדין לבית המבילה אמר רב הונא מאן תנא מדות ר"א בן יעקב היא ידתנן איעזרת נשים היתה אורך מאה ושלשים וחמש על רוחב מאה ושלשים וחמש יוארבע לשכות היו בד' מקצועותיה ומה היו משמשות דרומית מזרחית היא היתה לשכת הנזירים ששם נזירים מבשלים את שלמיהן ומגלחין שערן ומשלחין תחת הדוד מזרחית צפונית היא היתה לשכת 🕫 דיר העצים ששם כהנים בעלי מומין עומדין ומתליעין בעצים שכל עץ שיש בו תולעת פסול לגבי מזבח צפונית מערבית היא היתה לשכת המצורעין מערבית דרומית אמר ר"א בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת אבא שאול אומר בה היו נותנין יין ושמן והיא היתה נקראת

כוליה מזבח בלפון קאי דמזבח והכבש מכסין בפני הפתח דאף על פי לשכת בית שמניא ה"נ מסתברא דר"א בן יעקב היא דתנן סכל הכתלים שהיו שהכבש יורד ומשפע ללד הדרום המדקדק שם היו גבוהין יחוץ מכותל מזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בהר המשחה (יי ומכוון ורואה כנגד פתחו של היכל בשעת הזאת הדם יותנן יכל הפתחים שהיו שם גובהן עשרים אמה ורוחבן עשר אמות יותנן ילפנים ממנו סורג ״ותנן ילפנים ממנו החיל עשר אמות יושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה ושילחה חצי אמה סחמ"ו מעלות עולות מתוכה היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים רום מעלה חצי אמה ושילחה חצי אמה יותנן "בין האולם ולמזבח כ"ב אמה ושתים עשרה מעלות היו שם רום מעלה חצי אמה ושילחה יחצי אמה יותנן ר"א בן יעקב אומר במעלה היתה שם וגבוה אמה ודוכן . נתון עליה ובו שלש מעלות של חצי חצי אמה אי אמרת בשלמא ר"א בן יעקב היא היינו דאיכסי ליה פיתחא אלא אי אמרת רבנן הא איכא פלגא דאמתא דמתחזי ליה פיתחא בגוויה אלא לאו שמע מינה רבי אליעזר בן יעקב היא רב אדא בר אהבה אמר ∘הא מני רבי יהודה היא ◊דתניא רבי יהודה אומר המזבח ממוצע ועומד באמצע עזרה ושלשים ושתים אמות היו לו טשר

אותו פתח: **והנן כל הפחחים וכו' וחנן לפנים הימנו וכו'**. כל הני חנן ותנן דקא מייתי הכא לפרושי אתי דלא משכחת דאיכסי פיתחא תתאה בתעלות הר הבית אלא לר׳ אליעור בן יעקב: **גבוהין עשרים אמה**. כיון דגבוהין עשרים אמה לא משכחת שנסתם בתעלות ההר לרבנן: **לפנים ממנו סורג.** (ה) היה שם לפנים מכותל מזרחי והיא מחילה העשויה נקבים נקבים כסירוגי מטה של חבלים ועושין אותה בדפי עץ ארוכים וקלרים שקורין לט"ש ומרכיבין אותן זו על גב זו באלכסון וקורין אותן בלע"ו פרודנ"י: לפנים. מאותו סורג היה מקום פנוי י׳ אמות והוא נקרא חיל: ושתים עשרה מעלות היו. באותן י׳ אמות שההר מגביה מן הסורג עד שער עזרת נשים רום כל מעלה ומעלה חצי אמה הרי שעלה קרקע עזרת נשים ו׳ אמות: ו**שלהה.** משך רוחב המעלה חצי אמה ואורכה בכל רוחב ההר ללפון ולדרום: ש"ו מעלות. גובה קרקע עזרת ישראל מעזרת נשים הרי שעלה ההר י"ג אמה וחלי: ו<mark>חנן בין האולם למובח י"ב</mark> **מעלות.** הרי שגבה קרקע היכל מקרקע הר הבית התחתון חשע עשרה אמה וחלי עדיין נשאר מן הפתח התחתון חלי אמה עליונה לראות דרך שם חלי אמה התחתונה של חלל פתח ההיכל: וחנן ר"א בן יעקב אומר מעלה היסה. עוד בעזרת ישראל וגבוהה אמה ואורכה ברוחב כל העזרה: ודוכן. של לוים בנוי עליה וגבוה אמה וחלי: ובו ג' מעלות של חלי 🕦 אמה. שעולין בהן לדוכן: אי אמרם בשלמא. סתמא דקתני דכותל מזרחי נמוך כדי לראות ממעל לו דרך שערי עזרת נשים ועזרת ישראל את חלל פתח ההיכל: ר"א היא. דאית ליה מעלה יתירה וגבה קרקע ההיכל מקרקע התחתון כ׳ אמה וחלי [©]: **היינו דאיכסי ליה**. פתח התחתון בגובה קרקע ההיכל: אלא אי אמרס רבנן. הרי לא עלו המעלות אלא י"ע אמה וחלי ופש ליה פלגא אמתא דמיתחזי ליה פתח ההיכל בגוויה לכהן שבהר הזיתים: רב אדא בר אהבה אמר הא מני. דקתני דכותל מזרחי הולרך להיות נמוך ר' יהודה היא דאמר המזבח עומד באמלע העזרה כנגד הפתחים ונמלא גובהו סותם את הפתח התחתון שהרי עלה קרקע עזרת ישראל מקרקע התחתון י"ג אמה וחלי אמה קודם שהגיע למובח והמובח גובהו תשע הרי עשרים ושתים וחלי:

עם כ שם הלכה ג:

לעזי רש"י פרודנ"י [פרודנ"א]. סבכה, סורג.

רבינו חננאל

דרומית מזרחית היא היתה לשכת עושי לחם הפנים. במקצוע מערבית דרומית היא עומדת, ואיך שנה התנא של תמיד כי היא במקצוע צפונית מערבית. . ומשנינן מאן תנא מדות ר׳ אליעזר בן יעקב כלומר חולק עליו על . התנא ששנה התמיד. אורך קל״ה על רוחב קל״ה וארבע לשכות היו עד מערבית דרומית, א"ר אליעזר בן יעקב שכחתי מה היתה משמשת. **הכי** נמי מסתברא דתנא דמידות ר' אליעזר בן יעק היא, דתנן כל הכתלי שהיו במקדש היו גבוהין . חוץ מכותל מזרחי שהוא הפרה עומד בהר המשחה ומחכויז ורואה פחחו של ותנן כל הפתחים שהיו שם גובהן כ׳ אמה, ורחבן י׳ אמה, ותנן לפנים שם גובחן כ אמח, היחבן י' אמה, ותנן לפנים הימנו החיל כר', ומצאנו י"ר מעלוח כל מעלה הנשים לעזרת ישראל ט"ו מעלות. וביז האולם להיכל י״ב מעלות. נמצאו ל"ט מעלות כל מעלה גובהה חצי אמה הנה י"ט אמה וחצי. ולדברי זה התנא אינו צריך להנמיך . הכותל המזרחי אע"פ שעל הכותל) [הכותל שעל הפתח] המזרחי, כיון אמה נשאר מן הפתח חצי אמה שלא כיסוהו המעלות פתח ההיכל. אלא כיון . ששנה כי כותל המזרחי בשבו. כי כווגי המדחי היה נמוך כדי לראות מעליו פתח ההיכל, למדנו שדררי ר' אליטזר רז יטקר הן שמוסיף על המעלות הללו שתי אמות וחצי גובה, דתנן ר' אליעזר בן שם וגובהה אמה ודוכן נתון עליה ובו ג' מעלות של חצי חצי חצי אמה,

זק, דבמסכת מדות מוכיח בהדיא של התכני דכותל מזרחי הולרך להיות נמוך ר' יהודה היא דאמר המזבח עונ בהדא ששש המעלות של הרי עלה קרקע עזרת ישראל מקרקע התחתון י"ג אמה וחלי אמו כהנים דקתני ושם מ"ן שהרי עלה קרקע עזרת ישראל מקרקע התחתון י"ג אמה וחלי אמו מולאת שורת כהנים דשה בנו במים במים בנו משל שראל שם אמות ומחלה. (שאן תנא שידות) [הא שני] רבי יהודה היא. לפי פירוש רבינו שלמה מפי (עלמו) [רכומיו] קשה היל מדות רבי יהודה היא ביהודה היא ביהודה היא מדות היחות משל אחרינה היא מדל אליה לקמן היר מולא מולא לחרינה היא מדות במים פרק קדשי קדשים נת, כן דכוליה מובח כלפון קאי וכוומיה מיחותמא שפיר.

עשר